

УТВЪРДИЛ:

ДИРЕКТОР НА НСД
/Д-Р ХРИСТИАН ДАСКАЛОВ/

СТРАТЕГИЧЕСКА ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА НАЦИОНАЛНИЯ СТУДЕНТСКИЯ ДОМ – 2021 / 2025 г.

АВТЕНТИЧНА ВИЗИЯ:

Архитектурният проект за изграждане на сградата на Студентския дом в София е изработен през 1929 година от архитектите Станчо Белковски и Иван Данчов. В него, по думите на авторите на проекта:

*„Сградата **трябва да обединява всички студенти**, и то не като официален и държавен институт, а като **“общо тяхно жилище”**. Естествено е, че здравата основа е **домакинската взаимопомощ** изразена в получаване на изобилна, здрава и евтина храна, съчетана с **удовлетворяването на ежедневните изисквания на живота** (...)*

*Тук трябва да има място за **другарски срещи**, **читални, стаи за занимание**, както и възможност за **свободно умствено развитие в най-широкия смисъл на думата** (...)*

Те са разположени близо до университетите и спортните плацове и обикновено обемат следните групи:

- *Клубни и салонни помещения с кухня и стаи за домакински нужди;*
- *Канцелории за управата на сградата, каса, стаи за студентските организации, лекар и пр.;*
- *Помещения, в които студентите могат да упражняват занятия, които биха улеснили материалната им издръжка;*

Според нуждата и мястото може още да има:

- *Няколко стаи за пренощуване на гости и студенти, помагачи в стопанския живот на дома. Постоянните жилищни стаи за студенти се избягват, тъй като обитателите им често превземат целия дом, чувствайки се ден след ден все повече негови господари и по такъв начин отчуждавайки другите студенти от него.*
- *Зали и места за спорт.....“*

ОБОСНОВКА:

Визията за бъдещето на НСД, като основа за разработване на подробен инвестиционен проект за реновацията на сградата на НСД в периода 2021-2025 г., е резултат от започналите през 2018 г. поредица от обществени и експертни обсъждания, анкетни допитвания и документни проучвания, активна организационна и културна дейност в залите на Дома с акцент върху тяхното възстановяване, в т.ч.:

- *Публичното обсъждане „За бъдещето на Студентския дом“ с участието на представители на Съвета и Експертната комисия към НСД, МОН, граждански и културни организации, студенти от УАСГ, разработили идеен проект за възстановяване залите на Дома. / 15.10.2018 г.*
- *Издаване и изпълнение на Заповед на Директора на НСД относно сформиране на работна група с участието на експерти от МОН, представители на НПСС, дейци на културата, с цел планиране на необходимия набор от дейности от технологичен и управленски характер до изготвяне на техническо задание за основен ремонт на сградата. / ноември 2018 – май 2019 г.*
- *Възлагане и изготвяне на конструктивно обследване, технически паспорт, енергийно обследване и енергиен сертификат на сградата на Студентския дом / декември 2018 г. – февруари 2019 г.;*
- *Публично представяне и обществено обсъждане на самостоятелен дипломен проект за цялостна ревитализация на сградата на Национален студентски дом на арх. Лора Лучева, проведено в Централно фоайе на НСД. / 30.05.2019 г.*
- *Провеждане на националната церемония „Студент на годината“ за отличаване на най-успешните студенти на България за 2019 г. в Голямата зала на НСД в присъствието на Председателя на Народното събрание, Министъра на образованието и науката, Кмета на Столична община и мн. други официални и академични лица, привлечени като съмишленици за каузата по възстановяването на залата в рамките на целогодишна медийна и дарителска кампания.*
- *Подготовка, подаване и успешна защита на кандидатура в състезателна процедура по документи на Столична община за получаване на целево финансиране по програма „Културно наследство на С.О.“ за разработване на инвестиционен проект за ремонт на сградата. / ноември 2019 г. – октомври 2020 г.*
- *Поддържане на отворена дискусия по темата в рамките на постоянна работна група онлайн „За възстановяване на сцената на Национален Студентски Дом“ с над 130 представители на студентския, академичен, културен и обществен сектор у нас. / текуща дейност от 2018 г. насам.*
- *Осъществени над 200 културни и обществени събития с широк художествено-творчески и академичен профил в залите на партерния етаж на НСД от възстановяването на дейността там през септември 2018 до март 2021 г. включ. Анализ на получените отзиви и обратна връзка от партньори-организатори и посетители на събитията и отразяването им в годишните планови и отчети на НСД за периода 2018 - 2021 г.*

ПРИМЕРИ

SFU Student Union Building, Burnaby, Canada, 2018

- проекта е изграден от местно архитектурно студио заедно със студентите;
- сградата е реализиране чрез заделяне на част от семестриалните вноските на студентите;
- функционална програма: зали за тиха и групова работа, зала с видео игри, зона за отдих, търговски площи, бална зала.

VUW Student Union Building, Wellington, New Zealand 2013

- през 2011 г. е предложен проект за разширяване читалнята на библиотеката, след допитване до студентите, проекта е преработен;
- новият проект залага на пространства за групова работа, търговска зона, места подходяши за обяд, зона за релакс и създаване на връзка с природата.

Student Union, University of Warwick, Coventry UK, 2012

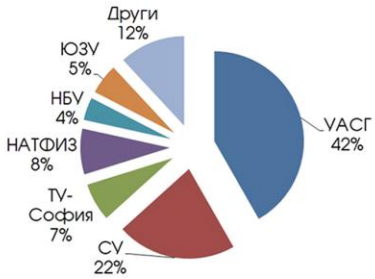
- построена около 1970 година, реновирана през 2012, за да отговори на съвременните нужди на студентите;
- студентите споделят, че след откриване на новите пространства за учене успехът им се е повишил;
- целта е била да се създаде гъвкава сграда, която освен място за учене предлага изложбени и танцови зали, кафене и нощен клуб.

РЕЗУЛТАТИ ОТ АНКЕТА ПРОВЕДЕНА ПРЕЗ 2018 Г.

Участие в анкетата вземат студенти от разлини университети

Знаете ли че в София има Студентски дом?

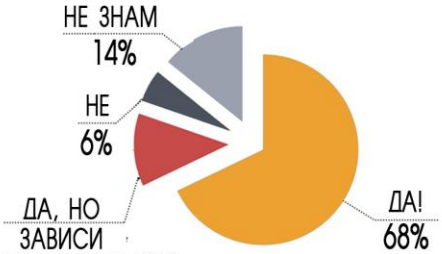
Какво си представяте, когато чуете "Студентски дом"?

Сграда / Място за събиране на млади умове с цел дискусии и създаване на обши проекти / Работилници, ателиета и компютърни зали за работа, зали за презентации / Информационен орган / Нешо в студентски град / Място за култура / Институция за организирани студентски прояви / Място на което студентите могат да си почиват от ежвдневният стрес / Утопична среда за студенти и обмен на знания

Как си почивате след тежък ден в университета?

Смятате ли, че е необходимо да съществува студентски дом?

Каквио би Ви накарало да отидете в Студентски дом?

Хората там (студенти и лектори) / Нискотарифни кръжоци, езикови курсове и факултативни занимания / Изкуство (театрални представления, кино прожекции, изложби) / Свободен достъп до терасата / Нужда от образователно консултиране / Физическа близост до ежедневните ми занимания / Лесен достъп до секциите в него, които ме интересуват / Атмосферата / Приятелите / Co-working place / Денонощно работно време.

УЧАСТНИЦИ В АНКЕТАТА: 218

ЦЕЛ НА ПРОЕКТА

Създаване на пространства отговаряши са нуждите на студнети с минимална намеса, запазвайки всички характерни елементи на сградата и приноса на арх. Ст. Белковки и арх. Ив. Данчов

арх. Ст. Белковски

Терасата на последното ниво ше даде добър поглед към планината и Народното събрание.

Ъгловата кула ше придаде завършеност на композицията.

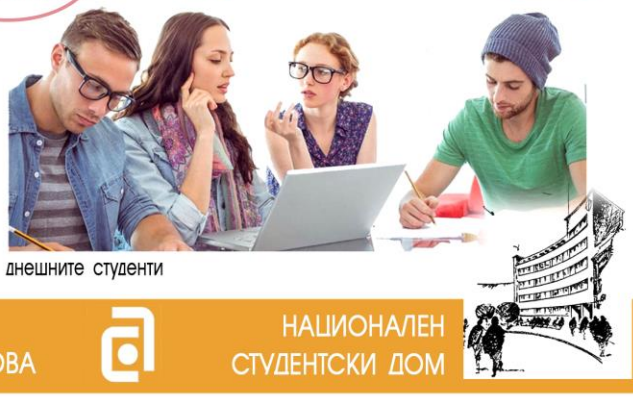
В представителните пространства ше използвам "гъбести" колони

Искам ми се да има място, където да учим заедно.

Имам нужда да разпусна с тренировка или една игра на билярд

Омръзна ми да нося лаптоп. Мечтая си за компютърна зала и шкафчета за багаж

Имам нужда от кафе или от място за подремване

днешните студенти

К ИТА ДИПЛОМАНТ: ЛОРА ЛУЧЕВА,
ДИПЛ. РЪК. ДОЦ. Д-Р АРХ. В. ПАНДЖАРОВА
НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ

СТРАТЕГИЧЕСКА ВИЗИЯ:

Студентският дом през 2025 г. е водещ събитиен център за културна, академична и обществена изява на българското студентство и за среща на студентите и младите хора с най-актуалните художествено - творчески, образователни, обучителни, социално - ангажирани програми, проекти и практики от по-широката обществена среда.

Студентският дом е обединително академично пространство, където среща намират опитът на националните студентски организации, традициите на дългогодишните творчески формации при НСД, амбицията на формалните и неформални младежки общности и колективи от страната и чужбина. За дейностите на всички тях има място в отворената програма и в пространствата на Студентския дом, които олицетворяват единството в многообразието.

Студентският дом е уникално за България обществено средище с мисия да пази жив спомена за възрожденските традиции, стремежа към просвещение, духа на студентската и обществена взаимопомощ, да претворява и извежда до нови върхове успехите на предходните поколения в студентската художествената самодейност, да промотира и да способства за развитието на креативната, предприемчива, свободомислеща натура на младите хора в съвременна България.

Снимка: "По стъпките"

ОПЕРАТИВЕН ПЛАН ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЯ - 2021 г.:

Настоящият план за оперативна имплементация на стратегическата визия за развитието на НСД следва да послужи като основа на изготвянето на техническо задание и проект за реновация и ревитализация на сградатата на НСД, каквито са възложени за изработване от Столична община на проектантско студио „НОВИЗА“ ЕООД по линия на програма „Културно наследство на С.О.“.

Най-важната бележка, която следва да бъде направена, е свързана с факта, че **всички визирани намеси следва да бъдат планирани за изпълнение по приоритетност** – почвайки от възстановяването на експлоатацията на Голямата зала на НСД и прилежащите й пространства на първи и втори етаж в сградата към поетапната реновация на останалите пространства в Студентския дом, които днес се намират в активна експлоатация по предназначение.

Планът включва намеси във две направления – „*Използване на площта на Студентския дом на оптимална степен*“ и „*Използване на потенциала на Студентския дом на оптимална степен*“, по всички нива на сградата – паметник на културата. Не е включен единствено Сутерен I (*с изключ. на пространствата под голямата сцена*), тъй като същият е отдаден под дългосрочен наем по реда на Закона за държавната собственост през 2013 г. и към периода на започване и изпълнение на инвестиционния проект същият не би могъл да бъде обект на външни намеси.[1]

1. ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПЛОЩТА НА СТУДЕНТСКИЯ ДОМ НА ОПТИМАЛНА СТЕПЕН

- Осмисляне на неизползваните обеми във височина:
    - *Изграждането на обособено студио/репетиционна на второ ниво на Голямата сцена[2], която е с височината на празно 5-етажно здание;*
    - *Изграждане на отворена сцена / площадка за лятно кино / тераса върху покрива на голямата зала на НСД.*
    - *Изграждане на нов обем на второ ниво в коридора между Голяма и Камерна зала и разкриване на поглед към Камерна зала с цел ползване на пространството като техническо помещение (апаратна) или като продължение на студио „Метроном“.*
    - *Обособяване на стаи за отдих и помещения за индивидуална работа в подпокривния етаж откъм ул. „Аксаков“ за използване при организирани участия - при конференции, международни културни прояви и др.*
    - *Монтаж на тента или др. вид покривно съоръжение върху терасата на ет. 5 с цел предоставяне на възможност терасата да се ползва като открита сцена и при неблагоприятния метеорологични условия.*

[1] С оглед на установеното функционално предназначение на обекта, уредено с Акт за държавна собственост № 00131 от 1997 г., управлението на същия не е присъщо за НСД като администрация от системата на централната изпълнителната власт. Промяната във функционалното предназначение на Сутерен I би следвало да бъде заложено в по-дългосрочна стратегия с 10-годишен хоризонт, която преминава през концептуално преосмисляне на модела на самофинансиране на НСД, който предопределя предоставянето на обекта под наем. До тогава планирането и изпълнението на намеси в наетия обект следва да останат изцяло от компетенциите на наемателя. Първоначално тази част на сутерена е била с предназначение за студентски стол (менза) като в периода 1989 - 1997 година сменя предназначението си в „*Дискотека*“.

[2] Би могло да се подложи на анализ техническата възможност и финансовите ползи от поставянето на фотоволтаични панели върху покрива на сцената с цел захранване с евтина и „зелена“ ел. енергия.

- Осмисляне на неизползваните обеми в дълбочина:
    - *Осмислянето на Сутерен II като подземен паркинг (с подстъп откъм ул. Аксаков), пространство за алтернативно изкуство, складови площи или др. според възможностите от конструктивен и регулационен характер.*
    - *Изграждане на достъп до външните дворове през гримьорните под Голямата сцена и превръщането на последните в съвременни backstage-помещения от многофункционален характер.*
    - *Премахване на незаконно изградените покривни конструкции от дворните пространства на сградата и осмисляне на незастроената част от имота чрез обособяване на добре поддържани зелени дворни пространства чрез които се осъществява функционална връзка между застроените обеми и/или да се разширят възможностите за отдих.*

2. ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПОТЕНЦИАЛА НА СТУДЕНТСКИЯ ДОМ НА ОПТИМАЛНА СТЕПЕН

- Запазване и развитие на съществуващите функционални пространства
    - *Запазване на всички кабинети на Центровете за студентски услуги и осъществяване на намеси само по отношение на главните инсталации - отстраняване на констатирани неизправности и съобразяване със съвременните изисквания за безопасна и здравословна среда на труд.* [3]
    - *Запазване на новоизградените „Студентска библиотека“ и „Музеен архив“ на НСД, създадени по оригиналния замисъл на архитектите и в знак на уважение към паметта на създателите и дарителите на НСД. Допустимо е преустрояването им в обща Библиотечно-музейна колекция на показ в пространството на бившата „прожекционна“ към Голямата зала с цел освобождаване на „Билетна каса / Портиерна“ на партерен етаж и възстановяване на пълния обем на зала „Галерия“.*
    - *Запазване на всички общи зали за работа с многофункционален характер, в т.ч. двете конферентни зали (на ет. 2 и 5) , както и на съществуващите репетиционни зали по етажи, на Камерната и на Голямата зала, която е основен приоритет за институцията.*
    - *Запазване на Камерна зала като максимално гъвкаво, многофункционално пространство за академични събития (конференции, семинари, прожекции, представяния на книги) и културни изяви (изложби, концерти, камерни театрални и танцови изяви), в т.ч. чрез запазване на на съществуващите апаратни / гримьорни и изграждане на съвременна озвучителна и осветителна системи със съответните инсталации и механизация.*
    - *Доразвиване на профила на Централното фоайе като споделено пространство за социализация и провеждане на събития (а не просто като подстъп към Голяма и камерна зала) чрез изграждане на кът за топли и студени храни и напитки в дъното на фоайето и запазване на отворения характер на пространството.*

[3] В т.ч. подмяна на технически компроментирани дограми, осветителни тела, задължителни намеси по ОВК и пожарозащита на всички нива на сградата, ремонт на покривни площи с изграждане на мълниезащита.

- **Възстановяване на Голямата зала (Зала № 1) на НСД**
    - Възстановяване на оригиналната замисъл за залата като мултифункционална (*преди преустройството ѝ в кино-салон, а в последствие и в театрален салон*) с цел задоволяване на максимално широк спектър от потребности за студентска академична, обществена и художествено-творческа изява, в т.ч. чрез:
        - *Изпълнение на равен под с телескопична трибуна, за да може в залата да се провеждат както класически културни събития от театралното, филмово, музикално и танцово изкуство, така и далеч по-богат набор от събития за студентите: с конферентен характер (в т.ч. научни симпозиуми и изложения); с творчески характер (арт-базари, празнични церемонии); с образователен и професионален характер (кариерни дни, публични лекции и др.)*
        - *Запазване на балкона на залата като обособено пространство от отворен тип, което би могло да се ползва според спецификата на събитията в залата за осигуряване на допълнителни места или като lounge-зона, която обслужва и събитията в зала „Галерия“ на второ ниво (при възможност за съвместяването им).*
        - *Редукция на ненужните от технически характер обслужващи помещения на второ ниво (звукови кабини, прожекционна) и ситуирането на същите в максимална близост до сцената с оглед съвременното развитие на технологиите, което предполага по-голяма компактност.*
        - *Изпълнение на съвременни аудио-визуални системи (със сходни на функциите в Камерна зала възможности). Системите не следва да се отличават с високи разходи за поддръжка с оглед на актуалния модел на функциониране на Националния студентски дом като държавна институция на бюджетна самоиздръжка, която разчита на ограничени собствени приходи за покриване на оперативните си разходи.*[4]

[4] Следва да се отчита, че събитията, които ще се реализират в залите на Студентския дом след тяхната реновация, ще продължат да бъдат не с частен, а с обществен и социален характер – такова е предназначението на сградата чрез която е възложено изпълнението на държавната политика в подкрепа на развитието на студентите в извънучебно време. Ще се допуска провеждането на външни изяви по заявка (*по утвърдена тарифа*) по подобие на държавни дружества като НДК само при наличието на неуплътнен график. В този смисъл, всеки външен партньор би следвало да има възможност да доразвие концепцията си за аудио-визуално осигуряване на съответното събитие без от НСД да се изисква да оборудва и поддържа най-модерната и скъпа техника, налична на пазара. Фокусът при инвестициите в Голяма и Камерна зала следва да е насочен към осигуряването на стратегически предимства като добра шумоизолация, добри акустични свойства, максимална мултифункционалност и възможност за паралелно ползване на залите в Дома за различни събития.